

2021: Q1 CEO INDEX

35
ΧΡΟΝΙΑ
1986-2021

ΕΑΣΕ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ASSOCIATION OF CHIEF EXECUTIVE OFFICERS

αριστοκρατία
δημιουργία

Τριμηνιαίος Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Η έρευνα για την κατάρτιση του δείκτη πραγματοποιείται από την Εταιρεία Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων (**ΕΑΣΕ**), φορέα που εκφράζει και εκπροσωπεί το ανώτατο επαγγελματικό μάνατζμεντ στην Ελλάδα, με μέλη ανώτατα στελέχη των σημαντικότερων εταιρειών της χώρας, σε συνεργασία με την **ICAP**, ως τον μεγαλύτερο όμιλο παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις. Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο στα κορυφαία διευθυντικά στελέχη των μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων με σκοπό την καταγραφή των εκτιμήσεων τους για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τις προβλέψεις τους για το εγγύς μέλλον.

Μεθοδολογία

Η έρευνα διεξάγεται στους CEO (Διευθύνοντες Συμβούλους, Προέδρους, Γενικούς Διευθυντές) των 2.080 μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων. Στον πληθυσμό αυτό προστίθενται τα μέλη της ΕΑΣΕ, έτσι ο πληθυσμός ανέρχεται σε 2.540. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 12 ερωτήσεις, η συμπλήρωση και καταχώρηση του οποίου γίνεται ηλεκτρονικά μέσω ειδικής online survey πλατφόρμας. Οι 10 βασικές ερωτήσεις αφορούν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας και τις μελλοντικές προσδοκίες, ενώ στους CEO απευθύνονται 2 επιπλέον ερωτήσεις που αφορούν σημαντικά θέματα γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας. Από το σύνολο των απαντήσεων στις 10 βασικές ερωτήσεις κατασκευάζεται ο γενικός δείκτης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index). Από τις απαντήσεις που αφορούν μόνο στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση κατασκευάζεται ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current status Index), ενώ από τις απαντήσεις που σχετίζονται με τις μελλοντικές εκτιμήσεις κατασκευάζεται ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index). Η μετατροπή των απαντήσεων σε δείκτη και στη συνέχεια σε χρονολογική σειρά πραγματοποιήθηκε με την χρήση της μεθόδου net-balances (διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων)¹. Όλοι οι δείκτες είναι τριμηνιαίοι με βάση το 4^ο τρίμηνο του 2008 που πραγματοποιήθηκε η πρώτη έρευνα. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας περιλαμβάνει επιπλέον την ποσοστιαία κατανομή των απαντήσεων ανά ερώτηση, ενώ γίνεται ανάλυση των απαντήσεων ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων οι οποίες διακρίθηκαν σε τρία στρώματα με κριτήριο την απασχόληση (Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση που δεν υπερβαίνει τα 100 άτομα, μεγάλες επιχειρήσεις με 101-300 εργαζόμενους και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με 301 απασχολούμενους και άνω) και ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης όπου οι επιχειρήσεις διακρίθηκαν σε τρία στρώματα (αγροτικά προϊόντα-βιομηχανία-ενέργεια-κατασκευές, εμπόριο, υπηρεσίες). Το δείγμα ενημερώνεται σε κάθε έρευνα κατά ένα μικρό ποσοστό, ώστε να παρακολουθεί τις εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων καθώς και τις μετακινήσεις των ανώτατων στελεχών.

¹ OECD, *Business Tendency Surveys-A handbook*, 2003

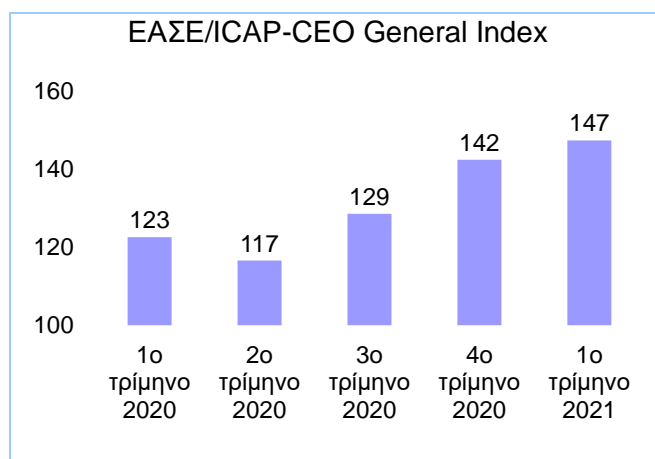
Οι τρέχουσες διεθνείς οικονομικές εξελίξεις και η κατάσταση στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Eurostat κατά το 4^ο τρίμηνο του 2020 το ΑΕΠ των 19 χωρών της ευρωζώνης μειώθηκε κατά -0,7% έναντι του προηγούμενου τριμήνου και των 27 χωρών μελών της Ε.Ε κατά -0,5%². Σε σύγκριση με το 4^ο τρίμηνο του 2019 ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σημείωσε πτώση κατά -4,9% στην ευρωζώνη και -4,6% στην ΕΕ(27). Στις ΗΠΑ ο ρυθμός ανάπτυξης το τέταρτο τρίμηνο του 2020 (έναντι του 4^{ου} τριμήνου 2019) διαμορφώθηκε σε -2,4%. Η υψηλότερη μείωση έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους καταγράφηκε στην Ισπανία (-8,7%), και ακολούθησαν Ελλάδα (-7,9%), Κροατία (-7,1%), Ιταλία (-6,6%), Μάλτα (-6,2%), Πορτογαλία (-6,1%), Αυστρία (-5,9%), Βέλγιο (-5,1%), Σλοβενία (-5,0%), Γαλλία (-4,9%), Τσεχία (-4,7%), Κύπρος (-4,5%), Ουγγαρία (-4,1%), Βουλγαρία (-3,8%), Γερμανία (-3,6%), Ολλανδία (-3,0%), Πολωνία (-2,7%), Δανία και Σλοβακία (-2,6%), Σουηδία (-2,1%), Εσθονία (-1,9%), Ρουμανία και Λετονία (-1,8%), Φινλανδία (-1,4%), Λιθουανία (-1,0%) και Ιρλανδία (-0,2%). Αντίθετα με τις υπόλοιπες χώρες το Λουξεμβούργο σημείωσε αύξηση (+1,4%). Για το 2021 σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η ανάπτυξη στην Ελλάδα αναμένεται να διαμορφωθεί σε +3,5%³.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος (ESI)⁴ για την ευρωζώνη αυξήθηκε τον Μάρτιο του 2021 σε 96,9 έναντι 91,8 τον Δεκέμβριο του 2020.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Απρίλιο του 2021.

Το πρώτο τρίμηνο του 2021 ο γενικός δείκτης οικονομικού κλίματος (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index) συνέχισε την ανοδική του πορεία και διαμορφώθηκε στις 147 μονάδες. Η βελτίωση του δείκτη οφείλεται στην σταδιακή άρση των περιορισμών στην λειτουργία κρίσιμων τομέων της οικονομίας όπως το λιανικό εμπόριο και ο τουρισμός και παράλληλα στην αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού που έχει εμβολιαστεί γεγονός που

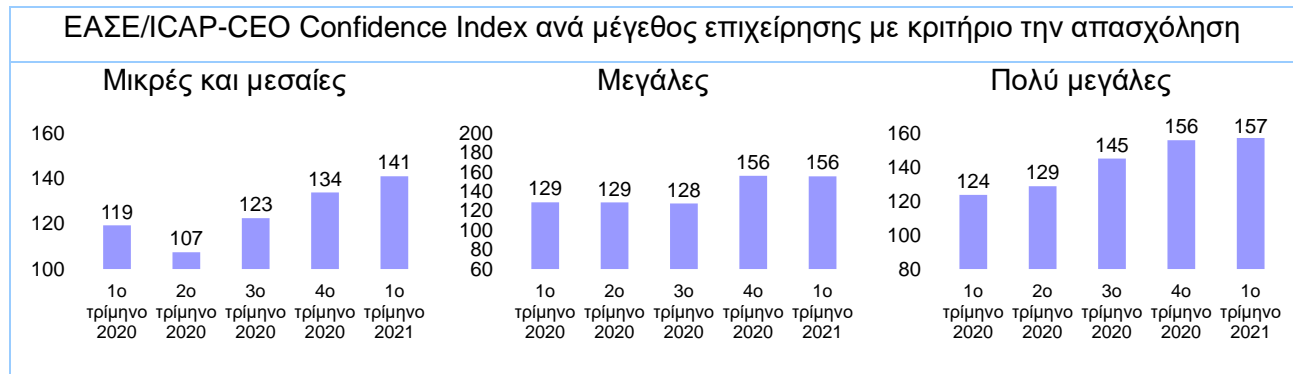
θα περιορίσει την εξάπλωση της πανδημίας που προκλήθηκε από τον κορονοϊό και οδηγεί σταδιακά σε επαναφορά της οικονομίας στην κανονικότητα. Η αισιοδοξία ωστόσο που εκφράζεται είναι συγκρατημένη λόγω της αδυναμίας να εκτιμηθεί ο χρόνος που απομένει μέχρι την εξάλειψη της πανδημίας.

² Eurostat, newsrelease euroindicators, 9 March 2021.

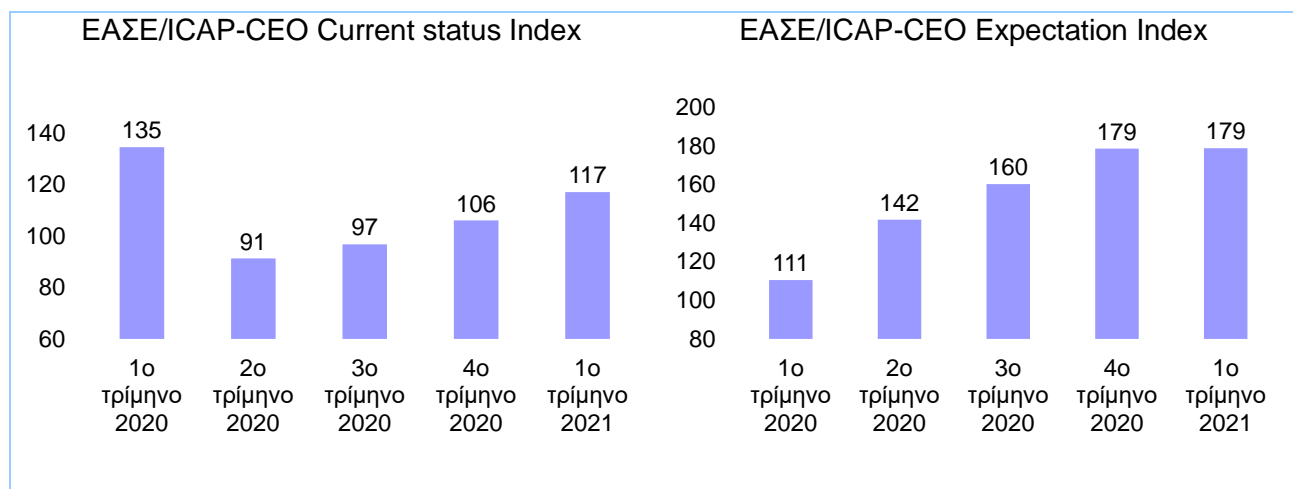
³ European Commission, European Economic Forecast – Winter 2021, February 2021.

⁴ European Commission, Business and consumer survey results for March 2021.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά κατηγορία μεγέθους δείχνει αύξηση του δείκτη στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ενώ για τις μεγάλες και πολύ μεγάλες σημειώθηκε στασιμότητα.

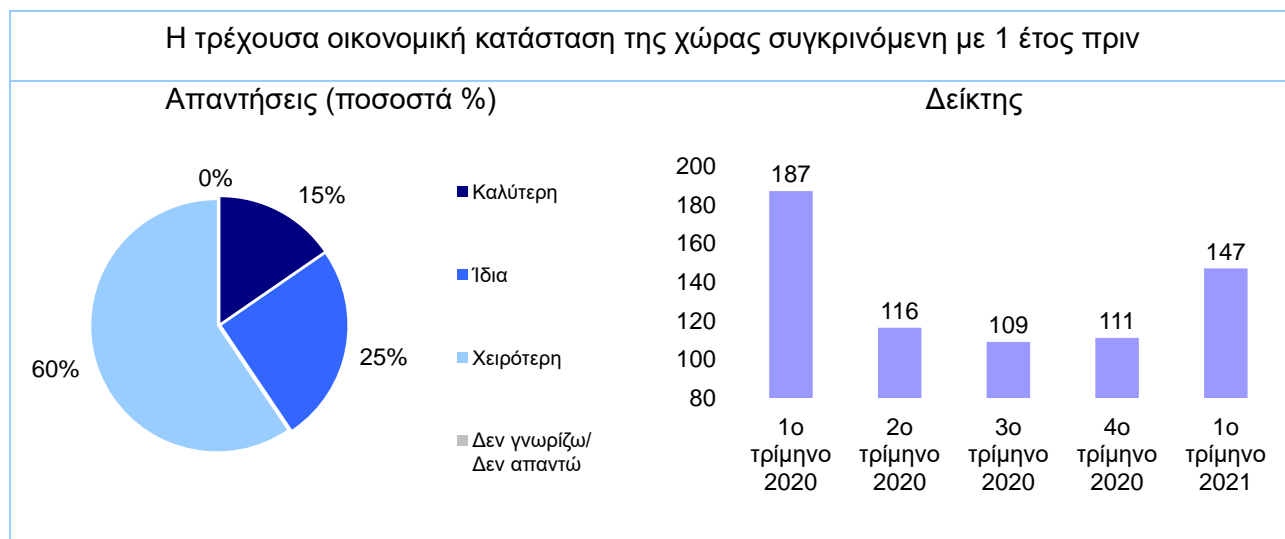

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ-CEO Current status Index) σημείωσε άνοδο στις 117 μονάδες, ενώ ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ-CEO Expectation Index) παρέμεινε στάσιμος στις 179 μονάδες.

Τα αναλυτικά αποτελέσματα της έρευνας Απριλίου 2021

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας παρουσίασε σημαντική αύξηση στις 147 μονάδες έναντι 111 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι βελτιώθηκε η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της χώρας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν τριπλασιάστηκε σε 15% έναντι 5% το προηγούμενο τρίμηνο. Παράλληλα το ποσοστό των CEOs που δηλώνει ότι επιδεινώθηκε η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της χώρας μειώθηκε σε 60% έναντι 85% το προηγούμενο τρίμηνο.

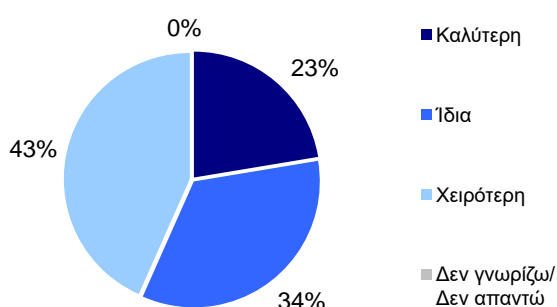
Ο δείκτης πρόβλεψης της οικονομικής κατάστασης της χώρας ένα έτος μετά παρουσίασε μικρή άνοδο στις 230 μονάδες έναντι 225 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που εκτιμά ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα είναι καλύτερη στο επόμενο έτος διαμορφώθηκε σε 70%, ποσοστό που αυξάνεται σε 77% για τους CEOs των μεγάλων και πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

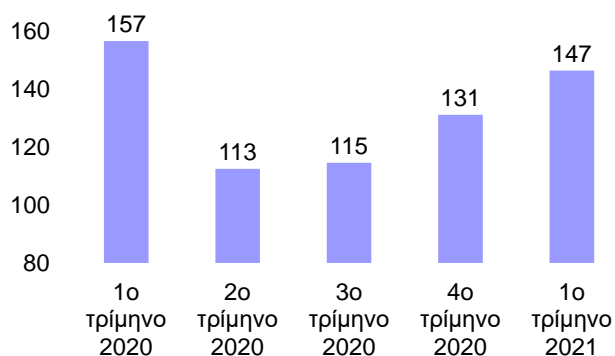
Ο δείκτης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις αυξήθηκε στις 147 μονάδες έναντι 131 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα κατάσταση του κλάδου τους είναι καλύτερη σε σχέση με 1 έτος πριν αυξήθηκε σε 23% έναντι 17% το προηγούμενο τρίμηνο, ποσοστό που αυξάνεται σε 31% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης σε σχέση με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

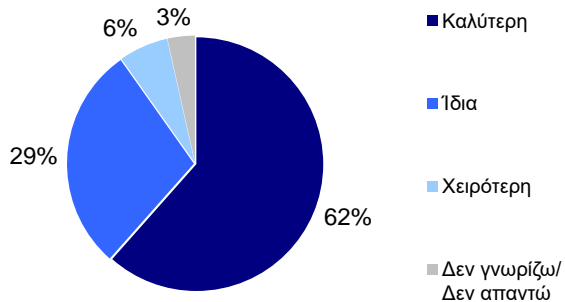
Δείκτης

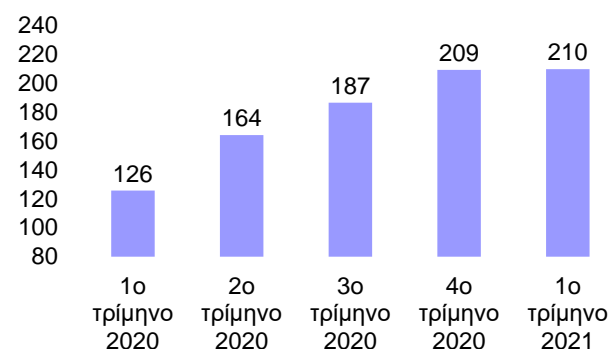
Ο δείκτης προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης παρουσίασε στασιμότητα. Το ποσοστό των CEOs που θεωρούν ότι σε ένα χρόνο οι κλάδοι που δραστηριοποιούνται θα είναι σε καλύτερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με την τωρινή διαμορφώθηκε σε 62%, ποσοστό που αυξάνεται σε 68% για τους CEOs των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης 1 έτος μετά

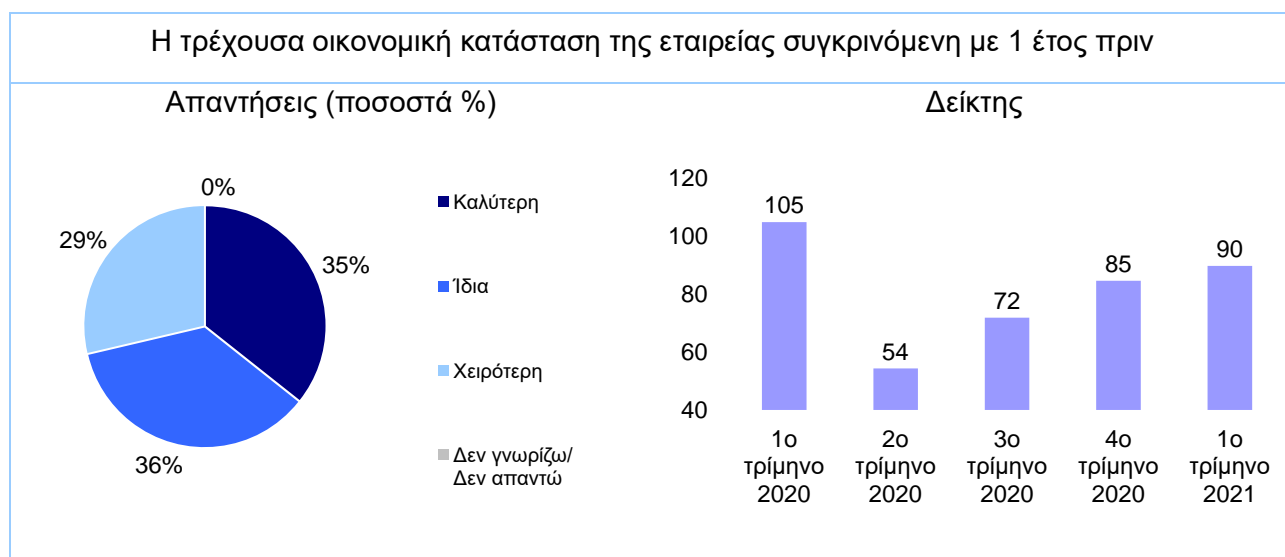
Απαντήσεις (ποσοστά %)

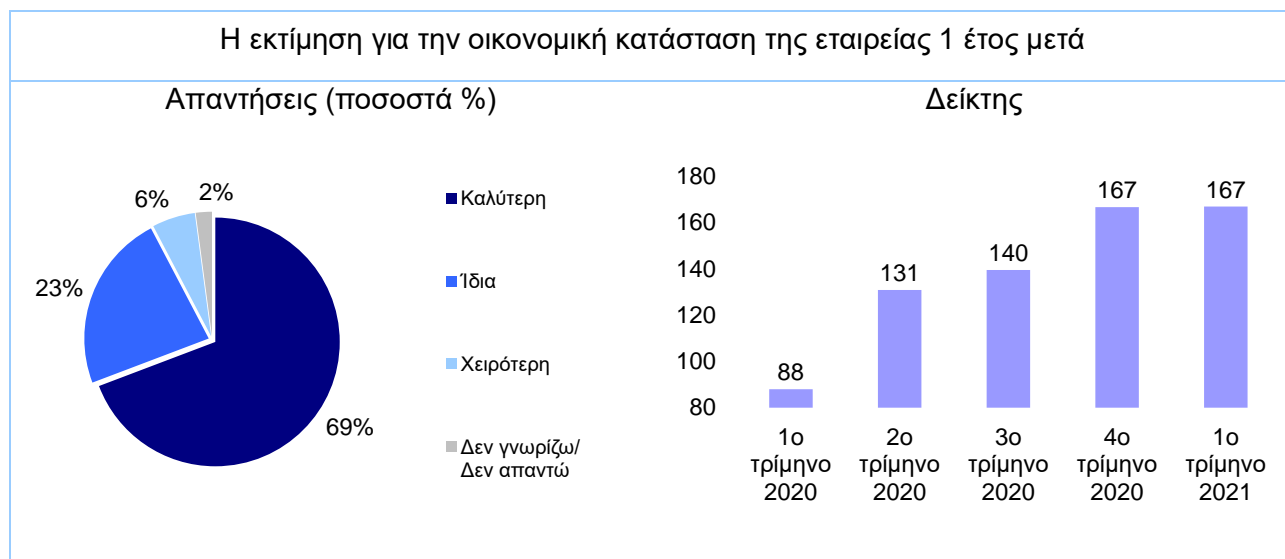
Δείκτης

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης των εταιρειών συνέχισε την ανοδική του πορεία και αυξήθηκε στις 90 μονάδες έναντι 85 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα οικονομική κατάσταση των εταιρειών τους έχει βελτιωθεί σε σχέση με ένα έτος πριν διαμορφώθηκε σε 35%, ποσοστό που αυξάνεται σε 46% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

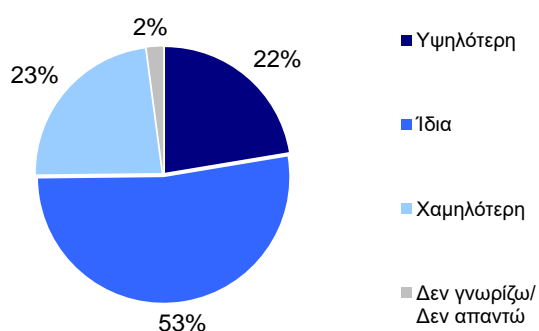
Ο δείκτης προσδοκιών των CEOs για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας τους το επόμενο έτος παρέμεινε στάσιμος στις 167 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που αναμένει βελτίωση στο επόμενο έτος διαμορφώθηκε σε 69% ποσοστό που αυξάνεται σε 76% για τους CEOs των βιομηχανικών επιχειρήσεων.

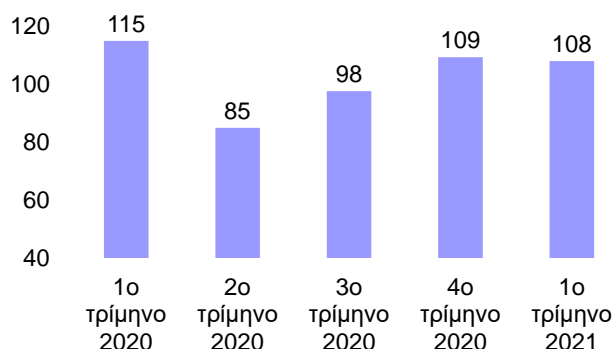
Ο δείκτης τρεχουσών δαπανών για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου παρουσίασε οριακή κάμψη στις 108 μονάδες έναντι 109 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα επενδυτική δαπάνη των επιχειρήσεων που διοικούν είναι υψηλότερη σε σχέση με το προηγούμενο έτος διαμορφώθηκε σε 22% ποσοστό που αυξάνεται σε 31% για τους CEOs των βιομηχανιών και των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

Η τρέχουσα δαπάνη για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της εταιρείας σε σχέση με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

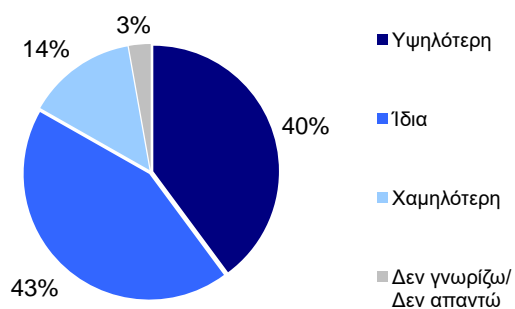
Δείκτης

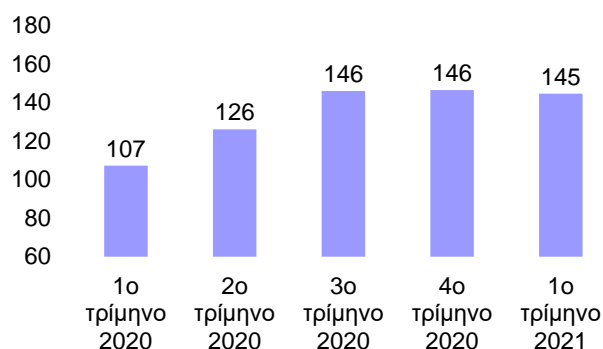
Ο δείκτης επενδυτικών προσδοκιών παρουσίασε και αυτός κάμψη κατά 1 μονάδα σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο. Ωστόσο το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι οι επενδυτική δαπάνη στις επιχειρήσεις τους θα είναι υψηλότερη κατά τον επόμενο χρόνο, είναι αξιόλογο και διαμορφώθηκε σε 40%, μερίδιο που αυξάνεται σε 48% για τους CEOs των βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Η εκτίμηση για την δαπάνη επενδύσεων παγίου κεφαλαίου της εταιρείας 1 έτος μετά

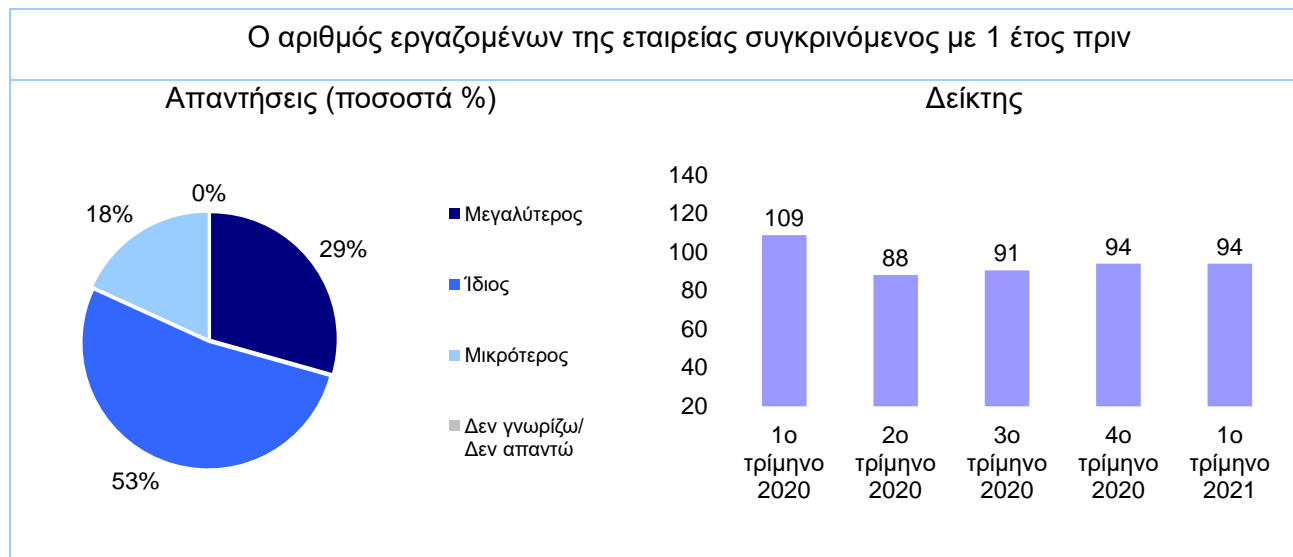
Απαντήσεις (ποσοστά %)

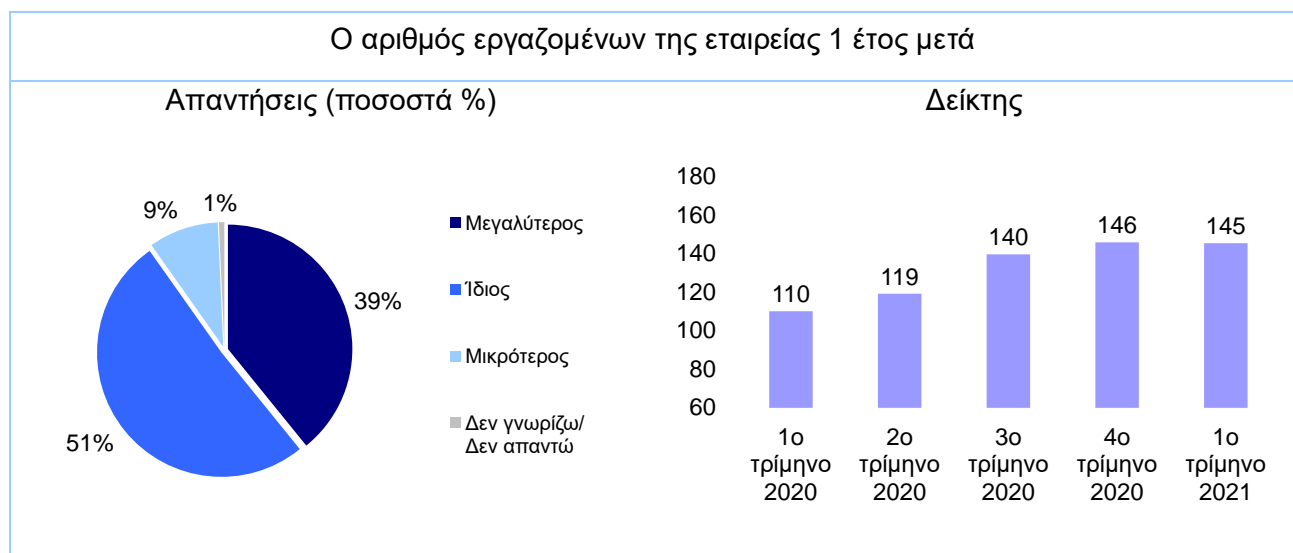
Δείκτης

Ο δείκτης τρέχουσας απασχόλησης παρουσίασε στασιμότητα στις 94 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι ο αριθμός των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που διοικούν είναι μεγαλύτερος σε σύγκριση με ένα έτος πριν διαμορφώθηκε σε 29%, ποσοστό το οποίο είναι αυξημένο σε 38% για τις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις και 41% για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις.

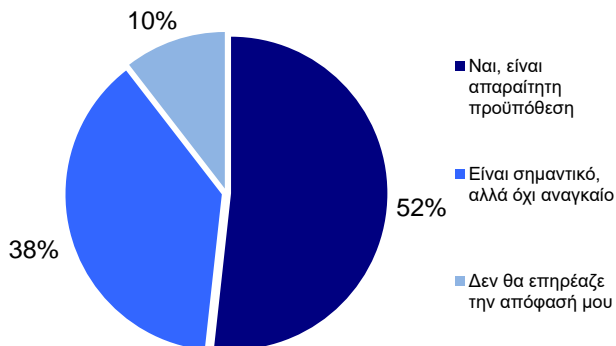

Ο δείκτης προσδοκιών απασχόλησης μειώθηκε κατά μία μονάδα έναντι του προηγούμενου τριμήνου στις 145 μονάδες. Το μερίδιο των CEOs που δηλώνουν ότι η απασχόληση στις εταιρείες που διοικούν θα είναι αυξημένη 1 έτος μετά ανήλθε σε 39%, ποσοστό που αυξάνεται σε 46% για τις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις.

Εκτός των βασικών ερωτήσεων που υποβάλλονται κάθε τρίμηνο στους CEOs, ζητήθηκε επιπλέον η

Για να αναλάβετε μια ανώτερη διοικητική θέση, θα αξιολογούσατε κατά πόσο η εταιρία λειτουργεί με τους κανόνες της Εταιρικής Διακυβέρνησης;

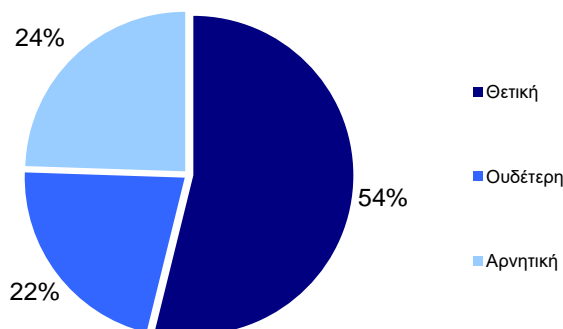

γνώμη τους αν για την ανάληψη από μέρους τους μιας ανώτερης διοικητικής θέσης θα αξιολογούσαν κατά πόσο η εταιρία λειτουργεί με τους κανόνες της Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Το 52% των CEOs, δήλωσε ότι είναι απαραίτητη προϋπόθεση ποσοστό που αυξάνεται σε 62% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων, περίπου 4 στους 10 θεωρούν ότι είναι σημαντικό αλλά όχι αναγκαίο, ενώ ένας στους δέκα δήλωσε ότι

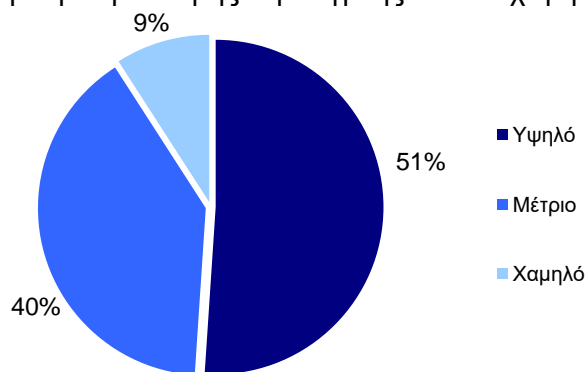
δεν θα επηρέαζε την απόφαση του.

Ποια πιστεύετε ότι είναι η επίδραση των μορφών εργασίας που υιοθετήθηκαν από τις επιχειρήσεις την περίοδο της πανδημίας στην παραγωγικότητα της εργασίας;

Οι CEOs ερωτήθηκαν επιπλέον για την επίδραση των μορφών εργασίας που υιοθετήθηκαν από τις επιχειρήσεις την περίοδο της πανδημίας στην παραγωγικότητα της εργασίας. Το 54% των CEOs δήλωσε ότι η επίδραση τους ήταν θετική, ποσοστό που αυξάνεται σε 69% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων. Παράλληλα το 22% θεωρεί ως ουδέτερη της επίδραση, ενώ ένας στους τέσσερις δήλωσε ότι η επίδραση ήταν αρνητική.

Σε ποιο βαθμό η εμφάνιση της πρωτόγνωρης πανδημίας οδήγησε στην αναθεώρηση της μακροπρόθεσμης στρατηγικής των επιχειρήσεων;

Στην ερώτηση σχετικά με την αναθεώρηση της μακροπρόθεσμης στρατηγικής των επιχειρήσεων λόγω της πανδημίας, το 51% των CEOs απάντησε ότι η εμφάνιση της πανδημίας οδήγησε σε υψηλό βαθμό σε αναθεώρηση της μακροπρόθεσμης στρατηγικής, ποσοστό που μειώνεται σε 38% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων, ενώ τέσσερις στους δέκα CEOs δήλωσαν ότι η πανδημία οδήγησε σε μέτριο βαθμό σε αναθεώρηση της

στρατηγικής και τέλος ένας στους δέκα απάντησε ότι ο βαθμός ήταν χαμηλός.